

Pavol Rankov

Hledá se svatý

Pohádky většinou nebývají úplně vymyšlené. Ukrývají se v nich lidské příběhy, které se doopravdy staly, jenomže jinak, jindy, jinde a jiným lidem. V některých pohádkách jsou vymyšlená jména pro skutečné lidi či skutečné země, v jiných zase bývá zpřeházené pořadí událostí. A tak se stane, že si nějaká princeznička utrhne ze stromu šťavnaté jablíčko, ale to jablíčko vyroste až potom a úplně na konec rozkvetou jabloň. Když se občas najde pohádka, v níž je úplně všechno vymyšlené, možná to znamená jen tolik, že se to stát mělo, ale naštěstí nebo naneštěstí pro nás se to zatím nestalo.

Naše pohádka ovšem nebude o stromech, jež napřed dávají úrodu a až potom na nich rozkvetou květy. Mám takový dojem, že v ní narazíme na pár lidí, míst a událostí, které nejsou úplně vymyšlené. Však uvidíme – nebo spíš přečteme: něco uvidí jen ten, kdo má trochu fantazie..., a uvidí to uvnitř své hlavičky.

Jedni bohatí rodiče měli syna Tomáše. A i když mám dojem, že jste spíš zvědaví na Tomáše, musím nejdřív představit jeho rodiče. Proč byli bohatí? Měli přímo na náměstí velikánský dům, kterému byste klidně mohli říkat palác nebo zámek. Dům měl totiž patnáct pokojů jen pro Tomášovy rodiče a ještě několik pokojů pro služebnictvo – pro komorníka, pokojskou, sluhu, dvě služky, kuchaře, kočího a zahradníka. Takové paláce můžete vidět na náměstích mnoha českých i slovenských měst. Moc hezké stojí například v Banské Štiavnici, Bardějově či v Trnavě.

(Připouštím, že pokud většina dětí z vaší třídy bydlí v domě s více než patnácti místnostmi, tak Tomášovi rodiče bohatí nebyli. Ale pozor, paneláky s 36 byty, kde je dohromady 128 pokojů, se nepočítají!)

Takže teď už víme dvě věci: Tomášova rodina byla bohatá a žila někdy v dávné minulosti, kdy ještě neexistovala auta (ani řidiči), zato tam byli kočí a kočáry.

Tomáš nebyl na bohatství svých rodičů nijak pyšný. Jednak proto, že si hrával s dětmi z podobně zámožných rodin, takže být bohatý mu nepřišlo až tak výjimečné, a taky proto, že byl dobře vychovaný. Naštěstí ho vychovávali nejen jeho rodiče, ale hlavně jistý učenec, který mu vštlípil do hlavy, že pýcha a lakomství jsou hříchy.

(Možná vás teď napadlo, jestli tento učenec bydlel v jejich paláci a jestli jsme nezapomněli započítat i jeho pokoj. Ale ne, učenec bydlel někde jinde.)

Jednoho dne rodiče pověřili Tomáše závažným posláním. Stalo se to v době, kdy byl Tomáš už téměř dospělý.

„Náš drahý synu,“ začala Tomášova matka, „s tvým ctěným otcem jsme usoudili, že jsi už dostatečně zralý na to, abys splnil naše veliké přání.“

Tomáš na ně hleděl tázavým pohledem. Otec se tvářil velmi důležitě a moudře pokyvoval hlavou. Matka se záhadně usmívala a přitom sobě i manželovi nalila do hrníčků čaj. Otec vzal hrnek, napil se a vykřikl bolestí. Čaj byl totiž moc horký.

(Čaj byl v té době opravdu horká novinka! Nikdo v okolí paláce ho jakživ nepil, ba dokonce ani nepřičichl k jeho vůni. Tomášovi rodiče zaplatili za malý sáček čaje velké peníze; prostě už byli takoví. Bylo pro ně moc důležité mít něco, o čem se boháčům z okolních paláců ani nesnilo. Jenže potulný kupec jim zapomněl vysvětlit, že pokud jde o teplotu, je to s tím vzácným nápojem jako s každým jídlem a pitím – vřelý čaj popálí ústa stejně jako horká polévka.)

„Náš předrahý synu,“ pokračoval otec a olizoval si popálený ret, „s tvou veleváženou matkou jsme se po dlouhé úvaze rozhodli, že tě pověříme náročným úkolem.“

„Těžkým a zodpovědným úkolem!“ upřesnila velevážená matka. „Pokud ho dokážeš splnit, získáš si nevýslovnou vděčnost svého ctěného otce.“

„A nesmírný obdiv své velevážené matky!“ dodal otec a lehce se jí uklonil.